

Βωφόρτ οὐδ' ἔσχε τὴν ὑπομονὴν νὰ τὸν περιμένει, ν' ἀναβῇ. Ἐσπευσεν εἰς τὸ λιθόστρωτον καὶ ὁ ἴδιος τὸν ἐδεξιόθη.

— Τί τρέχει; εἶπε τραυλίζων. Τί εἶνε πάλιν;

Ἐν σιγῇ, ὁ Ζανζότ τῷ ἔτεινε τὴν ἐπιστολήν.

Ὁ Βωφόρτ τὴν κατεβρόχθισε διὰ τοῦ βλέμματος. Ἦτο ἄξιος οἴκου τὸσον ἥτο ὠχρὸς καὶ τὸσον ἔτρεμε.

— Ναί, εἶπεν, ἐξησθημένος καὶ ἐξηνητλημένος ἐκ θανασίμου συγκινήσεως, ναί, ὥς ἔλθῃ πάραυτα ... πάραυτα, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρόν.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν μικρὰν ἰαπωνικὴν αἵθουσαν, ἔγραψε μίαν λέξιν, μίαν μόνην, ἐπὶ χάρτου, ἔκλεισεν εἰς φάκελον τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν καὶ τὴν ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Κρασσοκάναν.

— Πήγαινε γρήγορα ... δὸς αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν...

Καὶ σύρων τὸ χρηματοφυλάκιόν του τῷ τὸ ἔρριψε.

— Πήγαινε! πήγαινε! εἶπε, περιμένω...

Ὁ Ζανζότ ἀπῆλθε μετὰ σπουδῆς. Τὸ ὄργανόν του, ἐπ' ὧμου, τῷ ἔειδεν ἰσχυρὰ χτυπήματα εἰς τὰ νεφρὰ ἐγειρόμενον καὶ ἐπαναπίπτον, ἀλλ' αὐτὸς ὀλίγον εἰς τοῦτο προσεῖχεν.

Ἡ Μαρκελίνα τὸν ἀνέμενεν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, καραδοκοῦσα τὴν ἐπάνοδόν του.

Ὅτε τὸν εἶδεν, ἐδέησε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ τείχους, τὸσον ἡ ταραχὴ τῆς ἦτο σφοδρά.

Ὁ Ζανζότ ἦτο παρ' αὐτὴν, καὶ δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἂν ἀπεκρίμινεν ἀπάντησιν.

Ἐτεινεν ἐκεῖνος μίαν ἐπιστολήν.

— Νά, εἶπε... δὲν ἔκαμε πολὺ γιὰ νὰ τὸ γράψῃ αὐτὸ τὸ γράμμα, δὲν εἶν' ἀλήθεια, δεσποινὶς Μαρκελίνα;

Ἐκεῖνη τῷ ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἔσχισε τὸν φάκελλον.

Ἡ ἐπιστολὴ μίαν μόνην λέξιν περιεῖχεν: «Ἐλθετε».

— Θεέ μου, ἐψιθύρισε ἐκεῖνη, δὸς μοι θάρρος.

— Δὲν μὲ θέλετε πλέον, βέβαια, δεσποινὶς Μαρκελίνα;

— Ὁχι, Ζανζότ, εὐχαριστῶ, φίλε μου. Ὁ παίκτης τοῦ ὀργάνου ἀπῆλθεν.

Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἡ Μαρκελίνα ἀπέμεινε βεθυισμένη εἰς σκέψεις.

Τετέλεσται, τετέλεσται διὰ τὸ μυστικόν της. Τετέλεσται, διὰ τὴν ζωὴν της, ἴσως.

Περίεβαλε τὴν κεφαλὴν διὰ μύρου πέπλου. Πάντοτε ἐπενθιφόρει.

Εἶτα ἀνεχώρησεν. Ἡ Σοφία, ἐκ τοῦ παρθύρου, τῇ ἐκράζε:

— Ποῦ πηγαίνεις, μαμά;

— Νὰ ἐξασφαλίσω τὴν εὐδαιμονίαν σου, κόρη μου.

Ἡ Σοφία οὐδὲν ἠννόησεν. Ἡ μήτηρ της ἦτο κάτωχος.

— Ὑποφέρεις ὅσον καὶ ἐγώ, ἐσκέφθη.

Ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Λεῖγειρος μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ Βωφόρτ, ὑπῆρχεν ἡμισείας ὥρας ἀπόστασις, ἀλλὰ τὸσον ἥτο ἐξησθημένη ὥστε ὥρας ὀλοκλήρους ἐδαπάνησεν ἵνα διαύσῃ τὸ διάστημα τοῦτο.

Τὸ παρτέινεν ἄλλως τε, ἐκουσίως, διότι, ἐπανειλημμένως εἶχε φθάσει μέχρι τοῦ κιγκλιωτοῦ, καὶ αἴρνης, ἀπεμακρύνετο ἐκείθεν φρικιώσα.

Ἡθέλησε μάλιστα πρὸς στιγμὴν νὰ ἐπανεέλθῃ ἄπρακτος εἰς τὰ ἴδια.

— Ἐν τούτοις εἶνε ἀνάγκη, εἶνε ἀνάγκη! ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτήν. Θεέ μου! ... Οὐδέποτε θὰ δυνήθω! ... Ἄν δὲν μὲ ἀνεγνώριζε θὰ ἐλάμβανον καιρὸν νὰ τὸν θεωρήσω, νὰ ἐξοικειωθῶ πρὸς αὐτόν, ν' ἀνελάμβανον τὴν ψυχραιμίαν μου ... Ἄλλ' ἂν πάραυτα μὲ ἀναγνώριση. τί θὰ κάμῃ; ... τί θὰ εἴπῃ;

[Ἐπεται συνέχεια].

Β.

Η ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΧΩΜΑΤΟΣ

Διήγημα ΠΡΟΣΠΕΡ ΜΕΡΙΜΕ

Φίλος μου στρατιωτικός, ἀποθανὼν ἐκ πυρετῶν ἐν Ἑλλάδι πρὸ τινων ἐτῶν, μοὶ διηγήθη ἡμέραν τινὰ τὸ πρῶτον πολεμικὸν συμβᾶν εἰς ὃ εἶχε παρευρεθῇ. Ἡ ἀφήγησίς του τοιαύτην μοὶ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ὥστε τὴν ἔγραψα ἀπὸ μνήμης εὐθὺς ὡς ἔλαβον εὐκαιρίαν. Ἰδοὺ αὕτη:

— Ἐφθασα εἰς τὸ σύνταγμα μου πρὸς τὸ ἐσπέρας τῆς 4 Σεπτεμβρίου. Εὗρον τὸν συνταγματάρχην ἐν ὑπαίθρῳ. Μὲ ὑπεδέχθη κατ' ἀρχὰς λιαν ἀποτόμως· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς συστατικῆς ἐπιστολῆς τοῦ στρατηγοῦ Β***, μετέβαλε τρόπους καὶ μοὶ ἀπέτεινε φιλόφρονάς τινες λέξεις.

Συνεστήθη παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν λοχαγόν μου, ἄνδρα ὑψηλὸν καὶ ἡλικοαῖ, μὲ φυσιογνωμίαν τραχεῖαν καὶ ἀντιπαθητικὴν. Ὑπῆρξεν ἀπλοῦς στρατιώτης, καὶ ἐκέρδισε τὰς ἐπωμίδας του καὶ τὸ παράσημόν του ἐπὶ τῶν πεσίων τῆς μάχης. Ἡ βραγχὴ καὶ ἀσθενὴς φωνὴ του, ἄλλοκότως ἀντετίθετο πρὸς τὸ γιγάντειον σχεδὸν τοῦ παραστήματος του. Μοὶ εἶπον ὅτι ὤφειλε τὴν ἄλλοκοτον αὐτὴν φωνὴν εἰς σφαῖραν διατρυπήσασαν αὐτόν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἰένας.

Ἀκούσας ὅτι ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς σχολῆς τοῦ Φονταίνεβλώ, ἐμόρφασε καὶ εἶπεν:

Ὁ ὑπολοχαγός μου ἀπέθανε χθές...

Ἡννόησα ὅτι ἤθελε νὰ σημάνη: «Σεῖς ὀφείλετε νὰ τὸν ἀναπληρώσητε, καὶ δὲν εἴσθε πρὸς τοῦτο ἱκανός». Λέξις δηκτικὴ μοὶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τῶν χειλέων, ἀλλὰ συνεκράτηθην.

Ἡ σελήνη ἀνέτειλεν ὀπισθεν τοῦ προχώματος τοῦ Σεβερίνου, κατὰ δύο βολῶν τηλεβόλου ἀπόστασιν ἀπέχοντος ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου μας. Ἦτο μεγάλη καὶ ἐρυθρά, ὡς τοῦτο συνήθως συμβαίνει ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ της. Ἀλλὰ, κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν μοὶ ἐφάνη ἐκτάκτως μεγάλη. Πρὸς στιγμὴν, τὸ ὀχύρωμα ἀπεσπάρθη μέλαν ἀπὸ τοῦ λαμπροῦ δίσκου τῆς σελήνης. Ὡμοιάζε πρὸς κῶνον ἡφαιστείου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκρήξεώς του.

Γρηαῖς τις στρατιώτης, πλησίον τοῦ ὀπίσου εὐρισκόμεν, παρετήρησε τὸ χρώμα τῆς σελήνης.

— Εἶνε πολὺ κόκκινη, εἶπε· σῆμαὶο πῶς θὰ στοιχίσῃ ἀκριβὰς ἡ κατάληψις αὐτοῦ τοῦ περιφύρου ὀχυρώματος!

Ἀνέκαθεν εἶμαι προληπτικός, καὶ αὐτὸς ὁ εἰσὸς, ἐν τοιαύτῃ μάλιστα στιγμῇ μ' ἐστενοχώρησεν. Ἐξηπλώθην, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ κοιμηθῶ. Ἠγέρθην, καὶ περιεπάτησα ἐπὶ τινὰ ὥραν, θεωρῶν τὰ πυρὰ ἄτινα ἐν ἀπεράντῳ γραμμῇ ἐκάλυπτον τὰ πέραν τοῦ χωρίου Σεβερίνου ὕψωματα.

Ὅτε ἤσθην ὅτι ὁ ὀροσερὸς καὶ διαπρακτικὸς ἀὴρ τῆς νυκτὸς εἶχεν ἀρκούντως ἀναψύξει τὸ αἷμά μου, ἐπέστρεψα πλησίον τῆς πυρᾶς· ἐτυλίχθην ἐπιμελῶς διὰ τοῦ μανδύου μου, καὶ ἐκλείσα τοὺς ὀφθαλμούς, ἐλπίζων ὅτι δὲν θὰ ἤνοιγον πλέον αὐτοὺς προτοῦ ἐξημερώσῃ. Ἀλλ' ὁ ὕπνος δὲν μὲ κατελάμβανεν. Ἀνεπαισθήτως αἱ σκέψεις μου προσελάμβανον πένθιμόν τινα χροιάν. Ἐσκεπτόμην ὅτι οὐδένα εἶχον φίλον μεταξὺ τῶν ἐκατοντακισχιλίων ἀνδρῶν ὑπὸ τῶν ὀπίων ἢ πεδιάδας ἐκείνη ἥτο κεκαλυμμένη. Ἐὰν ἐπληγωνόμην, θὰ μὲ μετέφερον εἰς τὴν νοσοκομεῖον, θὰ ἐτύγγανον περιθάλψεως ἀπροσέκτου παρὰ χειρουργῶν ἀγαθῶν. Ὅτε εἶχόν ποτε ἀκούσει περὶ ἐγχειρήσεων μοὶ ἐπανήρχετο εἰς τὴν μνήμην. Ἡ καρδιά μου ἐπαλλε σφοδρῶς, καὶ μηχανικῶς διηυθέτου, ἐν εἰδῇ θώρακος, τὸ μανδύλιον καὶ τὸ χρηματοφυλάκιον, ἄτινα εἶχον ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἡ κόπωσις μ' ἐβάρυνεν, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἡ νάρκη μοὶ ἐπετεινέτο, καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν σκέψις τις ἀπαισία ἐπερχομένη μοὶ μετὰ σφοδρότερης ἐντάσεως μὲ ἀφύπνιζε βίαιως.

Ἐν τούτοις ἡ κόπωσις ὑπερίσχυσε, καί, ὅτε ἡ σάλπιγξ ἐσήμαινε τὸ ἐωθινόν, ἐγὼ εἶχον ἐντελῶς ἀποκοιμηθῇ. Παρετάχθημεν ὡς πρὸς μάχην, ἐσάλπισαν συνάθροισιν, εἶτα ἐπαναθέσαμεν τὰ ὅπλα εἰς πυραμίδας καὶ τὰ πάντα ἀνήγγελλον ὅτι ἡ ἡμέρα θὰ παρήρχετο ἡσύχως.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν, προσῆλθεν ὑπαπιστής, κομίζων διαταγὴν. Προεταχθήμεν ν' ἀναλαβώμεν τὰ ὅπλα· οἱ ἀκροβολισταὶ μας διενεμήθησαν ἐπὶ τῆς πεδιάδος, τοὺς παρηκολούθησαμεν βραδέως, καὶ μετὰ παρέλευσιν εἰκοσι λεπτῶν, εἶδμεν ὅλους τοὺς προσκόπους τῶν Ρώσων ὑποχωροῦντας ἐν τάξει καὶ ἐπιστρέφοντας εἰς τὸ πρόχωμα.

Μία ἴλη πυρεβολικοῦ προῆλθε καὶ ἐτοποθετήθη δεξιᾷ ἡμῶν, ἐτέρᾳ δὲ ἀριστερᾷ, ἀλλ' ἀμφοτέραι πολὺ πρὸ ἡμῶν. Ἠρχισαν μετὰ ζέσεως κανονοβολισμὸν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις ἀντεπεξῆλθεν ἐνεργητικῶς, καὶ πάραυτα τὸ πρόχωμα τοῦ Σεβερίνου ἐγένετο ἄφαντον ὑπὸ τὰ πυκνὰ νέφη τοῦ καπνοῦ.

Τὸ σύνταγμα μας προεφυλάσσετο σχεδὸν ἀπὸ τοῦ πυρός τῶν Ρώσων ὑπὸ μιᾶς προεξοχῆς τοῦ ἐδάφους. Αἱ βόμβαι των, σπάνια ἄλλως τε δι' ἡμᾶς (διότι κατὰ προτίμησιν ἐσκόπευον κατὰ τῶν πυρεβολητῶν), διήρχοντο ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν μας, ἢ τὸ πολὺ μᾶς ἐσφενδόνιζον γῶμα καὶ μικροὺς λίθους.

Εὐθὺς ὡς τὸ πρόσταγμα τοῦ νὰ βαδίσωμεν ἐμπρὸς μᾶς ἐδόθη, ὁ λοχαγός μου μὲ ἠτένισε μετὰ προσοχῆς, ἀναγκάσας με νὰ φέρω δις ἢ τρίς τὴν χεῖρα πρὸς τὸν μικρόν μου

μύστακα με ὕψος ὅσων μάλλον ἡδυνάμην ἄφροντι. "Αλλως τε δὲν ἐφοβούμην, ἢ ἐν καὶ μόνον, τὸ νὰ μὴ με φαντασθῶσι ὡς δειλόν. Αἱ ἄνευ ἀποτελέσματος βόμβαι ἐκείναι συνετέλεσαν ἐπὶ μάλλον εἰς τὸ νὰ με συγκρατήσωσιν ἐν τῇ ἡρώϊκῃ μου γαλήνῃ. Ὁ ἐγωϊσμός μου μοὶ ἔλεγεν ὅτι διέτρεχον κίνδυνον πραγματικόν, ἀφοῦ ἐπὶ τέλους ἡμην ὑπὸ τὸ πῦρ ἐνὸς πυροβολικοῦ. "Ἡμην κατεγοητευμένος διὰ τοιαύτην ἄνεσιν, καὶ ἐσκέφθην τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ν' ἀφηγούμην τὴν ἄλωσιν τοῦ προχώματος τοῦ Σεβερίνου, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς κυρίας δὲ Β..., ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Προβηγκίας.

Ὁ συνταγματάρχης διέβη πρὸ τοῦ λόχου ἡμῶν· μοὶ ἀπέτεινε τὸν λόγον: «λοιπόν, ὦ-
ραϊα ἐγκακινιάζετε τὰς ἀπαρχὰς τοῦ στα-
δίου σας.»

Ἐμειδίκα με ὕψος ὅλως ἀρειμάτιον τι-
νάων τὴν χειρίδα τοῦ ἐπενδύτου μου ἐπὶ
τῆς ὁποίας βόμβα πεσοῦσα εἰς τριάκοντα
βημάτων ἀπ' ἐμοῦ ἀπόστασιν εἶχε σφενδο-
νίσει ὀλίγον χῶμα.

Ὡς φαίνεται οἱ Ρῶσοι παρετήρησαν τὴν
ἀποτυχίαν τῶν βουβῶν αὐτῶν· διότι τὰς
ἀντικατέστησαν δι' ὄβουζιων, ἅτινα εὐκόλως
ἡδύναντο νὰ μᾶς προσβάλλωσιν ἐν τῷ κοι-
λώματι ὅπου ἡμεῖς τοποθετημένοι. "Ἐκρη-
ξις σφοδροτάτη μοὶ ἀπέσπασε τὸ πιλίκιον
μου καὶ ἐρόνευσεν ἓνα ἄνδρα πλησίον ἐμοῦ.

— Σὰς συγχάιρω, μοὶ εἶπεν ὁ λοχαγός,
ἐν ἡ στιγμῇ ἀνελάμβανον τὸ πεσόν πιλίκιον
μου, τὴν ἐγλυτώσατε ὦραϊα. Ἐγνώριζον
τὴν στρατιωτικὴν δεισιδαιμονίαν καθ' ἣν
πιστεύεται ὅτι τὸ ἄξιωμα τὸ δις ἐξαμαρ-
τεῖν..., ἐφαρμόζεται καλλίστα ἐπὶ τοῦ πε-
δίου τῆς μάχης ὅπως καὶ ἐπὶ δικαστηρίου.
Ἐπανέθηκα ὑπερηφάνως εἰς τὴν κεφαλὴν
μου τὸ πιλίκιον.

— Κάμνουν τινὰ νὰ χαιρετᾷ ἀκκονί-
στας, εἶπον μεθ' ὅσης ἡδυνάμην πλειοτέρας
φαιδρότητος. Ὁ ἀδέξιός αὐτὸς ἀστείσις,
χάρις εἰς τὴν περίστασιν, ἐράνη ἐξαίρε-
τος.

— Σὰς ἐκφράζω τὰ συγχαρητήριά μου,
ἐπανελάθεν ὁ λοχαγός, χωρὶς τίποτε νὰ πά-
θῃτε, θὰ διοικῆτε ἀπόψε ἓνα λόχον· διότι
αἰσθάνομαι ὅτι τὸ κακὸν ἐπ' ἐμοῦ θὰ ἐκ-
σπάσῃ. Πάντοτε ὁσάκις ἐπληρώθην, ὁ πα-
ραπλευρὸς μου ἄξιωματικός ἔλαβε σφαῖραν
θανατηφόρον, καὶ, προσέθηκε με ταπεινότε-
ραν τὴν φωνὴν καὶ σχεδὸν κατησχυμένος
τὰ ὀνόματά των ἤρχιζον πάντοτε ἀπὸ Π.

Προσποιεῖσθαι τὸν ἀτάρχον πολλοὶ ἄλ-
λοι εἰς τὴν θέσιν μου θὰ ἐπραττον ὅπως
ἐγώ, εἰς πολλοὺς ἐπίσης ἄλλους θὰ ἐνεποί-
ουν ὅσῃν καὶ εἰς ἐμὲ ἐντύπωσιν οἱ προφητι-
κοὶ ἐκείνοι λόγοι. Ἡσθονόμην ὅτι πρὸς οὐ-
δένα ἡδυνάμην νὰ ἐκμυστηρευθῶ τὰ συναι-
σθήματά μου, καὶ ὅτι ὠρεῖλον πάντοτε νὰ
φαίνωμαι ψυχρὸς καὶ ἀπτόητος.

Μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας, τὸ πῦρ
τῶν Ρώσων ἐπαίσθητώς ἡλαττώθη τότε
ἐξήλθομεν τοῦ μέρους ἔνθα ἐμένομεν ἵνα βα-
δίσωμεν κατὰ τοῦ προχώματος.

Τὸ σύνταγμα μας συνέκειτο ἐκ τριῶν
ταγμάτων. Εἰς τὸ δεύτερον ἀνετίθη ἡ προ-
σβολὴ τοῦ ὀχυρώματος ἐκ τοῦ μέρους τῆς
εἰσόδου· τὰ δύο ἑτέρα ἐμελλον νὰ κάμωσι

τὴν ἐφοδόν. Ἐγὼ ἀνῆκον εἰς τὸ τρίτον
τάγμα.

Ἐξελθόντες τοῦ μέρους ἔνθα ἐμένομεν προ-
φυλαγμένοι, προσεβλήθημεν ὑπὸ ἐπανειλημ-
μένων πυροβολισμῶν ἐκ μέρους τοῦ πεζικοῦ,
οἵτινες μικρὰν προὔξενον ἡμῖν βλάβην.
Ὁ συριγμός τῶν σφαιρῶν μ' ἐπτόησε: πολ-
λάκις ἐστρεφον τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπέσυρον
οὕτω ἀστείσις τινὰς ἐκ μέρους τῶν συν-
τρόφων μου, πλέον ἐμοῦ ἐξωκειωμένων πρὸς
τοὺς κρότους ἐκείνους.

— Γενικῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγμα-
τος, ἐσκέφθην κατ' ἐμαυτόν, μία μάχη δὲν
εἶνε καὶ τὸσον φοβερόν πρᾶγμα.

Ἐπροχωροῦμεν τροχάδην, προπορευομέ-
νου ἡμῶν τοῦ πυροβολικοῦ· αἰφνης οἱ Ρῶσ-
σοι ἐξέπεμψαν τρία οὐρά, τρία οὐρά εὐκρι-
νῶς ἀκουσθέντα, εἴτα ἀπέμειναν σιωπηλοὶ
καὶ δίχως νὰ πυροβολώσι.

— Δὲν μοὶ ἀρέσει ἡ σιγὴ αὕτη, εἶπεν ὁ
λοχαγός. Αὐτὸ οὐδὲν καλὸν μὲς προσιωνίζει.

Εὗρισκον τοὺς ἰδικούς μας ὑπὲρ τὸ δέον
θερυβώδεις, καὶ ἀκουσίως μου ἔκαμον ἐνδο-
μύχως τὴν σύγκρισιν τῶν ταραχῶδων τῶν
κρυγῶν πρὸς τὴν ἐπιβάλλουσαν σιγὴν τοῦ
πολεμίου.

Ταχέως ἐφθάσαμεν παρὰ πόδας τοῦ προ-
χώματος, τὰ χαρακώματα εἶχον καταστρα-
φῇ καὶ ἡ γῆ εἶχεν ἀνασκαφῇ ὑπὸ τῶν σφαι-
ρῶν τῶν τηλεβόλων μας. Οἱ στρατιῶται
ὤρμησαν ἐπὶ τῶν προσφάτων ἐρειπίων κρυ-
γάζοντες: Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ! ἤχηρότε-
ρον παρ' ὅσον θὰ προσεδόκα τις ἀπὸ ἀνθρώ-
που οἵτινες τὸσον ἕως τώρα εἶχον κρυ-
γάζει.

"Υψωσα τὸ βλέμμα, καὶ οὐδέποτε θὰ λη-
σμονήσω τὸ θέαμα ὅπερ εἶδον. Τὸ μέγιστον
μέρος τοῦ καπνοῦ εἶχεν ἀνυψωθῇ καὶ ἀπέ-
μένεν ἀνηρητημένον δίκην στεγασματος εἰ-
κοσι πόδας ἄνωθεν τοῦ προχώματος. Διὰ
μέσου ἀναθυμιάσεως ὑποκυάνου, παρετήρει
τις ὀπισθεν τοῦ ἡμικατεστραμμένου τῶν
προμαχῶν, τοὺς ρώσσους γρεναδιέρους, μὲ
τὰ ὅπλα ὑψωμένα, ἀκινήτους ὡς ἀγάλμα-
τα. Νομίζω ὅτι ἀκόμη βλέπω ἓνα ἕκαστον
τῶν στρατιωτῶν ἐκείνων, μὲ τὸν ἀριστερόν
τῶν ὀφθαλμῶν ἐφ' ἡμῶν προσηλωμένον καὶ
τὸν δεξιὸν κρυπτόμενον ὑπὸ τοῦ ὑψωμένου
ὀπλου. Εἷς τι ἀνοιγμα, ὀλίγα βήματα μα-
κρὰν ἡμῶν ἀνὴρ κρατῶν θρυαλλίδα ἱστατο
πλησίον τηλεβόλου.

Ἐρρικίασα. καὶ μοὶ ἐράνη ὅτι ἡ τελευ-
ταία μου ὥρα εἶχε σημάνει.

— Ἰδοὺ ὅτι ἀρχίζει ὁ χορός, ἐκρύχασεν
ὁ λοχαγός μου. Καλησπέρα!...

Ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις ὡς ἤκουσα
παρ' ἐκείνου.

Κρότος τυμπάνων ἀντήχησεν ἐν τῷ προ-
χώματι. Εἶδον ὅλα τὰ ὅπλα καταβιβάζο-
μενα. Ἐκλείσα τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ κρότος
φρικώδης ἐπληξε τὰ ὦτά μου, συνοδεύόμε-
νος ὑπὸ κρυγῶν καὶ στόνων. Ἠνέφξα τοὺς
ὀφθαλμούς, ἐκπληκτος διότι εὕρισκόμεν ἔτι
ἐν ζωῇ τὸ πρόχωμα κατεκαλύφθη ἐκ νέου
ὑπὸ καπνοῦ. Περιεστοιχούμην ἀπὸ τρυμα-
τίας καὶ νεκρῶν. Ὁ λοχαγός μου ἐκείτο ἐ-
κτάδην πρὸ τῶν ποδῶν μου, βόμβαι εἶχε συν-
τρίψει τὴν κεφαλὴν του, καὶ ἐκκαλυπτόμην
ὑπὸ τοῦ κρανίου του καὶ τοῦ αἵματός του.

Ἐξ ὅλου μου τοῦ λόχου, ἐξ ἄνδρες ἀπέμε-
νον ὄρθις καὶ ἐγώ.

Τὴν σφαγὴν αὐτὴν διεδέχθη στιγμὴ ἐκ-
πληξέως. Ὁ συνταγματάρχης, ἀναρτήσας τὸ
πιλίκιον του εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ξίφους του, ἀν-
ῆλθε πρῶτος τὸν προμαχῶνα κράζων: Ζήτω
ὁ αὐτοκράτωρ! τὸν παρηκολούθησαν παρὰ-
τα ὅλοι οἱ ἐπιζῶντες. Οὐδὲν σχεδὸν πλέον
μοὶ διατηρεῖται καθαρῶς ἐν τῇ μνήμῃ ἐκ
τῶν μετέπειτα διατρεξάντων. Εἰσεβαλομεν
ἐντὸς τοῦ προχώματος, ἀγνοῶ πῶς. Ἐκτο-
πῶντο ἐκεῖ σῶμα πρὸς σῶμα, ἐν μέσῳ καπνοῦ
τόσον πυκνοῦ, ὥστε δὲν ἡδυνάμεθα νὰ διακρι-
νωμεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον. Νομίζω ὅτι ἐκτύπησα,
διότι ἡ σπάθη μου εὐρέθη κατόπιν καθημαγ-
μένη. Τέλος ἤκουσα νὰ κραυγάζωσι: «Νίκη!»
καὶ τοῦ καπνοῦ ἐλαττωθέντος παρετήρησα
αἷμα καὶ νεκρούς οἱ ὁποῖοι κατεκαλύπτον
ὅλον τὸ ἐδαφὸς τοῦ προχώματος, τὰ τηλε-
βόλα ἰδίως εἶχον ἐξαφανισθῇ ὑπὸ σωρούς
πτωμάτων. Διακόσιοι περίπου ἄνδρες ὄρθις,
ἐν γαλλικῇ στολῇ, ἦσαν ἀτάκτως συνηθρο-
σμένοι, οἱ μὲν πληροῦντες τὰ ὅπλα των, οἱ
δὲ σπογγίζοντες τὰς λόγχας των. Ἐνδεκα
αἰχμαλῶται ρώσσοι ἦσαν μεταξύ αὐτῶν.

Ὁ συνταγματάρχης, αἰμόφυρτος, ἐκείτο
ἀνατετραμμένος ἐπὶ συντετριμμένου ἄμα-
ξιου, πλησίον τῆς εἰσόδου. Στρατιῶται τι-
νες συνωστίζοντο περὶ αὐτόν· ἐπλησίασα.

— Ποῦ εἶνε ὁ ἀρχαιότερος λοχαγός; ἡ-
ρώτησεν ἐπιλοχίαν τινά.

Ὁ ἐπιλοχίας ὕψωσε τοὺς ὤμους κατὰ τρό-
πον λιαν ἐκφραστικόν.

— Καὶ ὁ ἀρχαιότερος ὑπολοχαγός;
— Ἰδοὺ ὁ κύριος ὅστις χθὲς μόλις ἤλ-
θεν, εἶπεν ὁ ἐπιλοχίας με ὕψος ὅλως ἥρεμόν.

Ὁ συνταγματάρχης ἐμειδίκα πικρῶς.

— Ἐμπρός, κύριε, μοὶ εἶπε, θ' ἀναλάβετε
τὴν ἀρχηγίαν. Ὀχυρώσατε ταχέως τὴν εἰσο-
δὸν τοῦ προχώματος με αὐτὰ τὰ ἀμάξια,
διότι ὁ ἐχθρὸς ἔχει δύναμιν. Ἄλλ' ὁ στρα-
τηγὸς Κ... θὰ σὰς ἐνισχύσῃ διὰ τῆς δυνά-
μεώς του.

— Συνταγματάρχη, τῷ εἶπον, εἰσθε σο-
βαρῶς πληγωμένοι;

— Στὸν διάβολον καὶ ἡ πληγὴ, ἀγα-
πητέ μου, ἀφοῦ τὸ πρόχωμα τὸ ἐκερδίσα-
μεν!

Π.

Ο ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ BONE

Μυθιστορία ΕΚΤΩΡΟΣ ΜΑΛΩ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

[Συνέχεια]

Τί εἶχε πάλιν νὰ ὑφίστατο, ἂν δὲν ἡδύ-
νατο ν' ἀπεσθόει τῆς καρδίας του τὸν ἀνό-
ητον αὐτὸν ἔρωτα!

Θὰ ἡδύνατο;

Καὶ αὐτὸς δὲν τὸ ἐγνώριζε, μὴ ὦν ἐξ ἐ-
κείνων οἵτινες ἐπιπολαίως ἀπεβλέπουσιν εἰς
τὸν ἔρωτα καὶ φαντάζονται ὅτι ἀρκεῖ νὰ
θέλῃ τις νὰ λησμονήσῃ μίαν γυναῖκα διὰ νὰ
παύσῃ εὐθὺς καὶ τοῦ νὰ σκέπτεται εἰς αὐ-
τήν.